

Talousvaliokunnan mietintö 14/1996 vp

Hallituksen esitys laiksi Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 18 päivänä kesäkuuta 1996 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 94/1996 vp laiksi Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Jouni Korhonen kauppa- ja teollisuusministeriöstä, lakiasianjohtaja Juhani Sutinen Kera Oy:stä, lainopillinen asiamies Juha Ahvenniemi Suomen Yrittäjistä, varapuheenjohtaja Irma Kiviranta Yrittäjänäisten Keskusliitosta ja tasa-arvovaltuutettu Pirkko Mäkinen.

Hallituksen esitys

Kera Oy on keskittynyt myöntämään investointi- ja käyttöpääomalainoja teollisuus-, matkailu- ja yrityspalveluyrityksille. Hallituksen esityksessä yhtiön toimialaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että Kera Oy voi myöntää erityisiä pienlainoja myös palvelualoille. Pienyritystoiminnan lainoja myönnettäessä otetaan huomioon naisyrittäjyyden edistäminen. Naisyrittäjälaina on tarkoitettu edistämään osaltaan naisten ja miesten tasa-arvoa yritystoiminnassa.

Tarkoituksena on, että Kera Oy:n pienyrityslainoja myönnetään enintään viiden henkilön yrityksille ja enintään 100 000 markkaa yritystä kohden. Lainaehdoista on tarkoitus tarpeellisin osin määrätä tarkemmin valtioneuvoston päätöksellä.

Uudet palvelualoille yleisesti myönnettävät lainat on tarkoitus sisällyttää Kera Oy:n niin sanottuun erityislainojen kiintiöön. Sen sijaan uusille naisyrittäjälainoille on tarkoitus varata 50 miljoonan markan myöntämisvaltuus viiden vuoden ajaksi vuosille 1997—2001.

Esityksen mukaan laki tulee voimaan vuoden 1997 alussa, ja se on voimassa vuoden 2001 loppuun.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksen sisältämä lakiehdotus on johdonmukainen jatko Kera Oy:n toimialan laajentumiselle. Merkittävä Kera Oy:tä koskeva lainmuutos tuli voimaan 1.9.1996. Sen mukaan Kera Oy voi myöntää takauksia kaikille toimialoille lukuun ottamatta varsinaista maatilataloutta ja rakennusliiketoimintaa. Kera Oy:n taakaustoiminta laajeni siis koskemaan myös palvelualoja, kauppaa, liikennettä ja henkilökohtaisia palveluja. Toiminnan piiriin tuli lukumäärältään suuri joukko uusia yrityksiä.

Nyt ehdotetun muutoksen tultua voimaan Kera Oy voi myöntää lainoja pienyritystoimintaan ja naisten harjoittamaan yritystoimintaan myös palvelualoille. Valiokunta suhtautuu esitykseen myönteisesti.

Kera Oy:llä on ollut käytössä huhtikuun alusta alkaen erityinen pienlaina. Asetettujen kriteerien mukaan pienlaina voidaan myöntää yritykselle, jossa perustaja tai yrittäjä työllistää ainakin itsensä sekä viisi muuta henkilöä. Laina on suunnattu erityisesti alkaville yrityksille, ja sitä voidaan myöntää kaikille yritysmuodoille. Vakuudet otetaan yrityksen vakuusmahdollisuuksien mukaan. Valiokunnan saamien tietojen mukaan pienlaina on jo nyt osoittautunut tehokkaaksi ja valtion kannalta edulliseksi tavaksi luoda uusia pysyviä työpaikkoja, ja se on aktivoitunut varsinkin nuoria yrittäjiä. Työttömyys tai sen uhka on vaikuttanut merkittävästi pienlainan kysyntään, joka on ollut suurinta Etelä-Suomessa.

Pienyritysten rahoitusmahdollisuuksia on haitannut vakuuksien puute, mikä on rajoittanut uusien yritysten perustamista ja varsinkin nuorten ryhtymistä yrittäjiksi. Ehdotetun uuden pienlainan avulla voidaan suhteellisen pienin kustannuksin auttaa ihmisiä itsensä työllistämiseen ja uuden yritystoiminnan aloittamiseen. Palvelualoilla vakuusongelmat ovat suurempia kuin teollisuudessa. Palvelualan pienyrittäjien kan-

nalta käsiteltävän lain hyväksymisellä voidaan tuntuvasti helpottaa näiden yrittäjien vakuusongelmaa ja rahoituksen saatavuutta.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan aloittavista naisyrittäjistä noin 66 % toimii kaupan ja palvelujen alalla. Ainoastaan 5 % naisyrittäjistä toimii teollisuudessa, joka on ollut Kera Oy:n rahoituksen keskeinen kohde. Rahoitusmahdollisuuksien laajennus palveluihin ja erityinen naisyrittäjälaina madaltavat kynnystä yrittäjyyteen. Palveluala on työvoimavaltaista, minkä vuoksi uuden rahoituksen odotetaan vaikuttavan myönteisesti alan yrittäjyyteen ja erityisesti naisten itsensä työllistämiseen.

Ruotsissa on myönnetty erityisiä naisyrittäjälainoja parin vuoden ajan. Niillä kannustetaan naisia yrittäjyyteen ja työllistämään itsensä. Kokemukset niistä ovat olleet myönteisiä. Lainoitus on lisännyt naisten kiinnostusta yritystoimintaan. Valtaosa lainoista on myönnetty kaupan ja palvelualan yrityksille.

Ruotsissa lainaehdoissa edellytetään sataprosenttista naisomistajuutta. Laina-aika on enintään kymmenen vuotta. Lainamäärä voi olla 25 000—150 000 kruunua. Myönnetyt lainat ovat olleet keskimäärin 67 000 kruunua. Lainaa ei myönnetä, jos rahoituksen arvioidaan järjestyvän yleisiltä rahoitusmarkkinoilta normaalein markkinaehdoin. Ruotsissa naisyrittäjälainoilla on luotu noin 3 500 työpaikkaa.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan Suomessa lainaehdoista on tarkoitus tarpeellisin osin määrätä tarkemmin valtioneuvoston päätöksellä. Valiokunnalle esitettyjen kaavailujen mukaan Kera Oy:n myöntämien lainojen laina-aika tullee olemaan viisi vuotta, joista ensimmäinen vuosi olisi lyhennysvapaa. Lainaa voitaisiin myöntää silloinkin, kun yrityksellä olisi mahdol-

lisuus saada rahoitusta muista lähteistä, koska tarkoituksena on helpottaa aloittavien tai pienten yritysten vakuusvajetta.

Naisten omistusosuutta koskevaa ehtoa on Suomessa kaavailtu väljemmäksi kuin Ruotsissa. Tarkoituksena on, että esimerkiksi osakeyhtiöissä edellytettäisiin kahden kolmasosan yhtiöstä olevan naisten hallinnassa. Samalla on tarkoituksena edellyttää, että yhtiö on naisten johtama.

Valiokunta pitää kaavailtua rajausta tarkoituksenmukaisena ja katsoo, että se Ruotsin käytäntöä väljempänä antaa useammalle naisyrittäjälle mahdollisuuden lainan saantiin.

Uudelle naisyrittäjälainalle on tarkoitus varata 50 miljoonan markan myöntämisvaltuus viiden vuoden ajaksi. Valiokunta katsoo, että erityinen kiintiö on perusteltu tasa-arvon edistämiseksi myös yritystoiminnassa, koska sen avulla helpotetaan naisten ryhtymistä yrittäjäksi ja siten edistetään tasa-arvoa myös yritysmaailmassa.

Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n 2 momenttia muutettiin hallituksen esityksellä 70/1996 vp. Lakia sovelletaan vuosina 1996—1998 myönnettäviin takauksiin ja muihin kuin rahoitustoimenpiteisiin. Laki tuli voimaan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen antamisen jälkeen 1.9.1996. Kun nyt ehdotetaan muutettavaksi määräaikaisella lailla samaa säännöstä, valiokunta on muuttanut lain nimikettä, johtolauseetta sekä voimaantulo- ja soveltamissäännöstä vastaamaan voimassa olevia määräaikaisia säännöksiä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä 22 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (65/71) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1298/88), seuraavasti:

2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Tällä lailla kumotaan 16 päivänä elokuuta 1996 annettu laki Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (625/96).

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1996

Tämä laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 2001, ja sitä sovelletaan vuosina 1997—2001 myönnettäviin lainoihin. *Tässä laissa tarkoitettujen takausten ja muiden kuin rahoitustoimenpiteiden osalta tämä laki on kuitenkin voimassa 31 päivään joulukuuta 1998, ja sitä sovelletaan vuosina 1996—1998 myönnettäviin takauksiin ja muihin kuin rahoitustoimenpiteisiin.*

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tuulikki Hämäläinen /sd, varapuheenjohtaja Seppo Kääriäinen /kesk, jäsenet Matti Aura /kok, Mikko Im-

monen /vas, Martti Korhonen /vas, Riitta Korhonen /kok, Pekka Kuosmanen /kok, Erkki J. Partanen /sd, Vuokko Rehn /kesk, Ola Rosendahl /r, Mauri Salo /kesk ja Janne Viitamies /sd.

